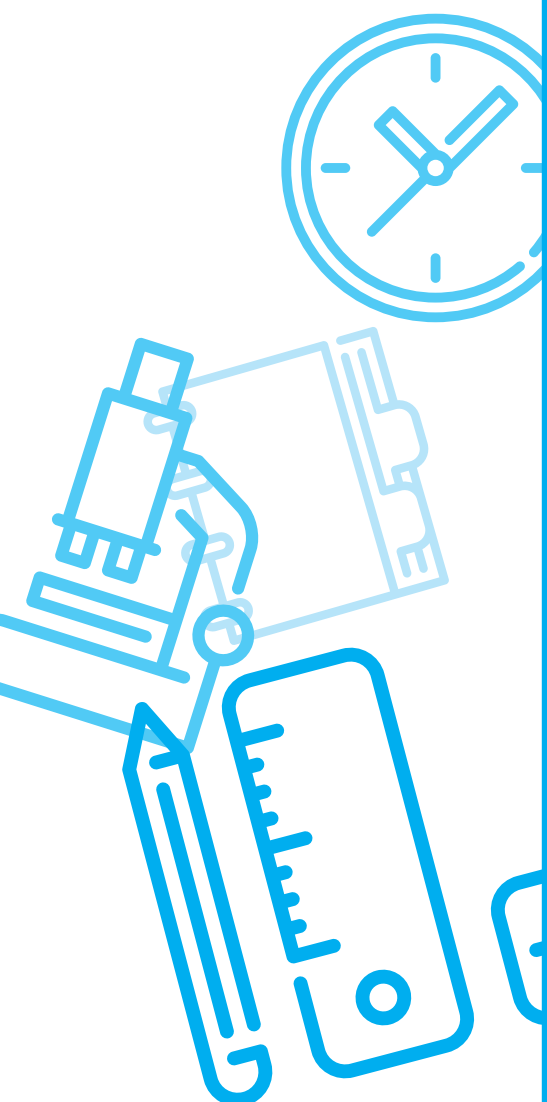

Razvoj pripadnosti VU

PISANA PRIPRAVA ZA PROVEDBU PEDAGOŠKE RADIONICE

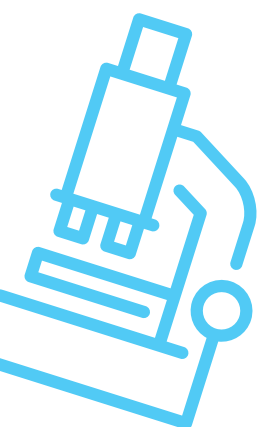
- **Ime i prezime voditelja radionice:**
- **Odgojno – obrazovno područje:**
 - a) Zdravstveni odgoj, modul: prevencija nasilničkog ponašanja
 - b) Građanski odgoj i obrazovanje
- **Tema pedagoške radionice:** Odgovornost i pripadnost
- **Sudionici:** učenici u razredu
- **Cilj:** razumjeti da je odgovornost za vlastito ponašanje uvijek osobna bez obzira što različiti ljudi čine zajednicu (razred) te istovremeno shvatiti kako je tolerantno ponašanje temeljni uvjet za razvoj društva čiji će članovi dijeliti odgovornost za bolju kvalitetu življenja svih jer svi pojedinci (slični i različiti prema brojnim kriterijima) pripadaju određenoj cjelini
- **Ishodi:** učenici će imenovati/znati prepoznati vezu između prava i odgovornosti; znati primijeniti metode nenasilne komunikacije; sudjelovati u procesu zajedničkih odluka; asertivno izražavati vlastite stavove o vlastitoj i društvenoj odgovornosti
- **Nastavne metode i oblici rada:** metoda razgovora, metoda usmenog izlaganja, metoda pisanja, metoda demonstracije. Frontalni (čelni) i individualni rad te rad u skupinama.
- **Planirano vrijeme trajanja radionice:** 45 min (1 školski sat)
- **Mjesto održavanja radionice:** učionica
- **Literatura korištena za pripremu radionice:**
priručnik: Program prevencije vršnjačkog nasilja-Za sigurno i poticajno okruženje u školama, UNICEF
- **Potreban materijal i sredstva:** kreda, ploča, samoljepljivi kružići, obrasci sa situacijama, evaluacijski listovi, selotejp, krugovi u boji, olovka, plakat s razrednim pravilima (napravljen na prijašnjem satu razrednika, početkom godine)
- **Evaluacija:** evaluacijski list

TIJEK RADA U RADIONICI

STRUKTURA RADIONICE	AKTIVNOST	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA	VRIJEME (minute)
UVOD	Dogovor o pravilima rada na današnjoj radionici i ponavljanje razrednih pravila donesenih na početku nastavne godine	<ul style="list-style-type: none"> • Kreda, ploča • Plakat s razrednim pravilima koji visi u matičnoj učionici određenog razreda 	5
SREDIŠNJI DIO	Učenici igraju igru <i>Voćna salata</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Stolice 	5
2.aktivnost	DUGINE TOČKICE/ PLEMENA	<ul style="list-style-type: none"> • Samoljepljivi kružići u različitim bojama (4 različite boje; npr. žuti, crveni, plavi i zeleni) – svaka boja ima jednak broj kružića (broj učenika podijeljen s brojem boja). • Jedan kružić crne boje. • Po jedan veliki krug svih boja osim crne. • Selotejp 	10
ZAVRŠNI DIO	<i>Tko je odgovoran za ponašanje?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazac s pitanjima • Olovke 	20
2.aktivnost	Evaluacija	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluacijski listić 	5

UVODNA IGRA / UVODNI DIO

Na samom početku voditelj/ica (razrednik/ica) pozdravlja prisutne sudionike radionice (učenike) te koristeći kredu na ploči nacrtava šaku, po modelu svoje šake i zamoli jednog od učenika da svima kaže što bi mogao predstavljati taj znak koji će ujedno biti najvažnije pravilo današnje radionice (*Kada nešto želiš reći, dignem ruku i čekam da me voditelj/ica prozove*).

Učionica je složena na način da su stolice u krugu jer sjedenje u krugu podrazumijeva da se učenici međusobno gledaju u oči i na taj suptilan način također su dio istog kruga ili zajednice. Voditelj također naglašava kako postoje razredna pravila i ukratko ponavljaju putem pitanja i odgovora proces donošenja razrednih pravila (*Sjećate li se kada smo na početku školske godine donijeli pravila u razredu? Na koji način smo ih donosili? Možemo li ponoviti koja smo pravila donijeli?*) Time se želi ponovno naglasiti zajedničko sudjelovanje svih u donošenju razrednih pravila. Detaljno razrađeno donošenje pravila za razred nalazi se u priručniku Program prevencije vršnjačkog nasilja-Za sigurno i poticajno okruženje u školama, UNICEF (str.72.). Također, spomenemo i Priručnik o kućnom redu kako bi još jednom naglasili važnost pravila, a možemo također,

ukoliko smatramo da smo kompetentni, povući paralelu sa pravima naročito ako smo već s djecom u razredu radili spomenute sadržaje na prijašnjim satovima razrednika.

Slijedi igra *Voćna salata*. Učenici sjednu u krug, jedna je stolica manje od ukupnog broja prisutnih učenika. Prisutni učenici se razbroje po pripadnosti narančama, jagodama, šljivama i jabukama (naranča, jagoda, šljiva, jabuka, naranča, jagoda, šljiva, jabuka...) Kad učenik u krugu vikne „jabuke“, sve jabuke mijenjaju mjesta, kad vikne „naranče“ sve naranče mijenjaju mjesta, kad vikne „jagode“ sve jagode mijenjaju mjesta, kad vikne „šljive“ sve šljive mijenjaju mjesta, a kad vikne „voćna salata“ svi mijenjaju mjesta. U krugu je učenik koji nije uspio naći stolac na koji bi sjeo.

SREDIŠNJI DIO

Nakon uvodnog dijela koja uključuje tjelesnu aktivnost kako bi se potaknuli brojni mentalni procesi slijedi aktivnost Dugine točkice (Plemena). Voditelj u svaki kut učionice zalijepi po jedan veliki krug odgovarajuće boje prilikom pripremanja učionice za radionicu, svaki kut predstavlja kuću plemena pojedine boje. Voditelj glasno kaže uputu:

Zalijepit ću svakome od vas na čelo kružić jedne boje.

Za ovu aktivnost voditelj mora dobro poznavati djecu iz svojeg razreda u kontekstu toga da ne bi izolirao dijete koje se već na neki način osjeća odbačenim od ostatka razreda jer će samo jedan učenik imati crni kružić, dok će ostatak razreda imati kružiće duginih boja, zalijepljene na čelu.

Kad počnem lijepiti boje trebate zažmiriti i oči ne smijete otvarati dok vam ne kažem. Kad svima zalijepim boju na čelo i kažem vam da otvorite oči, vidjet ćete boje ostalih učenika, ali ne i onu koja je na vašem čelu. Vaš je zadatak otkriti koju boju imate na čelu i zatim otići u kućicu svoga plemena. Pritom ne smijete govoriti. Igra je gotova kad svi pronađu svoju kuću uz pomoć drugih. Važno je da tijekom cijele aktivnosti nitko ne govori.

Nakon aktivnosti voditelj razgovara u krugu sa učenicima, sudionicima radionice.

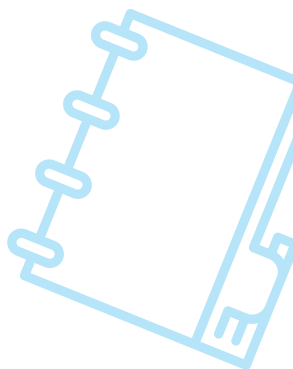
*Na koji način ste se ponašali prema onima koji imaju istu boju na čelu kao i vi, odnosno kako ste reagirali kad ste susreli nekoga iz susjednog plemena?
Kakve ste znakove davali nekome da pripada vama?
Kakve ste znakove davali onima koji vam ne pripadaju?
Jeste li pomagali onima iz drugog plemena? Zašto?
Kako ste se osjećali kad vas je netko pozivao u kućicu?
Kako ste se osjećali kad vas je netko tjerao iz kućice?
Kako se osjećala osoba koja nije nigdje pripadala, koju su svi odbacivali?
Jeste li se jednako ponašali u početku, dok ste imali samo jednog ili dva člana svoga plemena kao kasnije kad vas je bilo više? U čemu je bila razlika? Da li bi se tako ponašali da ste bili sami?*

Kad smo sami s nekim tko je također sam ponašamo se pažljivije, obzirnije nego kad smo u skupini. Skupina nas ponekad potiče da se ponašamo poput ostalih i budemo grublji. Kao da nismo odgovorni za svoje ponašanje.

ZAVRŠNI DIO

U 1.aktivnosti završnog dijela sata voditelj/ica zamoli učenike da se ponovno razbrosje, 5 skupina po 4/5 učenika. Svaki od učenika u skupini je aktivan putem određene uloge koju ima pojedinac u skupini. Drugim riječima, aktivnost svakog učenika u skupini je određena zadanom ulogom. Vrijeme je ograničeno, jedan učenik je mjerac vremena (mjeri vrijeme potrebno za rad, upozorava na vrijeme), drugi učenik je glasnogovornik (on će pred ostalima u ime svoje skupine dati usmeno osvrt na zadano); treći učenik je pisar (zapisuje na listiću odgovore); četvrti učenik (šef) vodi računa o tome da se poštuju razredna pravila unutar skupine, u komunikaciji jednih s drugima u skupini dok raspravljaju o obrascu kojeg dobiju od voditelja; peti učenik je čitač (čita obrazac sa situacijama). Voditelj dijeli obrasce (Prilog 1.) i učenicima daje na raspolaganje 15 tak minuta za rad. Prije podjele obrazaca učenici podijele uloge u skupini (str.115 iz priručnika Program prevencije vršnjačkog nasilja-Za sigurno i poticajno okruženje u školama, UNICEF).

Na papiru ćete dobiti opise različitih situacija. U svakom primjeru radi se o ponašanju Ivana i Petra. Vaš je zadatak da za svaku situaciju procijenite koliko je za svoje ponašanje odgovoran Ivan, a koliko Petar. Nakon što o tome raspravite u skupini, uz svaku situaciju zapišite koliko se puta javlja koji postotak.

Nakon 15-tak minuta voditelj provjeri odgovore koje su dale pojedine skupne i ukratko komentiraju i ostali, ukoliko se postotci razlikuju.

Zašto ste tako procijenili?

U svakoj situaciji Petar i Ivan su 100% odgovorni za svoje ponašanje. Ako me netko izaziva, to je njegova odgovornost jer on odlučuje kako će se ponašati. Moja odluka je kako ću odgovoriti na njegovo izazivanje. Mogu se maknuti, mogu okrenuti na šalu, mogu se potući, itd. To je moja odluka i onda moja odgovornost.

Pitanje“tko je više kriv“ tj. „tko je prvi počeo“ uopće nije važno. Ono služi tome da krivca proglasimo lošom osobom, a onog drugog dobrom.

Umjesto toga puno je bolje govoriti o odgovornosti za ponašanje. Tada nema dobrih i loših ljudi, već dobrih i loših postupaka.

Ovisno o broju učenika u razredu ili o dobi , radionica se može modificirati tako da sve skupine ne rade sve situacije. Također se može pitati djecu tko je više zaslužan ili odgovoran za situaciju, Ivan ili Petar (ukoliko želimo izbjeći postotke).

U drugoj aktivnosti završnog dijela učenici rješavaju pisanu evaluaciju današnje radionice (Prilog 2).

Financijski
podržava

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

PRILOG 1.**1**

Odmor je. Petar sjedi u svojoj klupi i čita. Dolazi Ivan i lupi ga po potiljku. Petar podigne glavu, a Ivan ga povuče za nos.

Ivanova odgovornost:**Petrova odgovornost:****2**

Odmor je. Petar sjedi u svojoj klupi s nogama u prolazu i čita. Dolazi Ivan i pita Petra: „Što držiš noge vani?“ i ne sačekavši odgovor lupi ga po glavi i povuče za nos.

Ivanova odgovornost:**Petrova odgovornost:****3**

Odmor je. Petar sjedi u svojoj klupi s nogama u prolazu i čita. Dolazi Ivan i kaže mu: «Spremi noge!» Petar odgovara: «Neću!» i na to ga Ivan lupi po glavi i povuče za nos.

Ivanova odgovornost:**Petrova odgovornost:****4**

Odmor je. Petar sjedi u svojoj klupi s nogama u prolazu i čita. Dolazi Ivan i kaže mu: «Makni noge!». Petar odgovara: «Neću!» «E, neću ja preskakat tvoje noge!», kaže Ivan. «E, hoćeš!», odvrati Petar. Na to ga Ivan lupi po glavi i povuče za nos.

Ivanova odgovornost:**Petrova odgovornost:****5**

Odmor je. Petar sjedi u svojoj klupi s nogama u prolazu i čita. Dolazi Ivan i kaže mu: «Makni noge!». Na to Petar digno noge i prepriječi put Ivanu. Ivan se razljuti, lupi Petra po glavi i povuče ga za nos.

Ivanova odgovornost:**Petrova odgovornost:**

PRILOG 2.

OCIENA RADIONICE

Druženje

Zabava

Voditeljica

ŠTO TI SE NAJVIŠE SVIĐALO?

ŠTO TI JE SMETALO?

ŠTO SI NAUČIO / NAUČILA? (napiši najvažnije)